

GEWONE ZITTING 2019-2020

29 JANUARI 2020

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**ertoe strekkende een taalactiebeleid
voor de werkzoekenden uit te dokteren**

VERSLAG

uitgebracht namens de commissie
voor de Economische Zaken en de
Tewerkstelling

door mevrouw Farida TAHAR (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen:

Vaste leden: de heren Ridouane Chahid, Hasan Koyuncu, Sevket Temiz, mev. Barbara de Radigués, mev. Clémentine Barzin, de heren David Leisterh, Emmanuel De Bock, Michaël Vossaert, Francis Dagrín, mev. Véronique Lefrancq, mev. Soetkin Hoessen, de heer Gilles Verstraeten.

Plaatsvervangers: mev. Farida Tahar, de heer Youssef Handichi .

Andere leden: mev. Bianca Debaets, Fadila Laanan, Marie Lecocq, Joëlle Maison.

Zie:

Stuk van het Parlement:

A-50/1 – 2019/2020: Voorstel van resolutie.

SESSION ORDINAIRE 2019-2020

29 JANVIER 2020

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

PROPOSITION DE RÉOLUTION

**visant à instaurer une politique
d'activation linguistique au bénéfice
des demandeurs d'emploi**

RAPPORT

fait au nom de la commission
des affaires économiques et
de l'emploi

par Mme Farida TAHAR (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : MM. Ridouane Chahid, Hasan Koyuncu, Sevket Temiz, Mmes Barbara de Radigués, Clémentine Barzin, MM. David Leisterh, Emmanuel De Bock, Michaël Vossaert, Francis Dagrín, Mmes Véronique Lefrancq, Soetkin Hoessen, M. Gilles Verstraeten.

Membres suppléants : Mme Farida Tahar, M. Youssef Handichi.

Autres membres : Mmes Bianca Debaets, Fadila Laanan, Marie Lecocq, Joëlle Maison.

Voir :

Document du Parlement :

A-50/1 – 2019/2020 : Proposition de résolution.

I. Inleidende uiteenzetting van de heer David Leisterh, mede-indiener van het voorstel van resolutie

De heer David Leisterh heeft voor de commissieleden het volgende betoog gehouden:

“Dit voorstel van resolutie heeft tot doel aan te tonen dat taalactivering een echte kans is voor de werkzoekenden in Brussel in hun tewerkstellingstraject.

De behoeften op dit vlak zijn enorm en vormen een cruciale hefboom om werk te vinden. De overheid heeft dus de plicht om daar doeltreffende en innovatieve oplossingen voor te bieden. Er hoeft niet meer te worden aangetoond welke troef de kennis van meerdere talen vormt op de arbeidsmarkt, en dit, op enkele uitzonderingen na, voor alle sectoren en in het bijzonder in Brussel.

Talenkennis is een van de eerste aanwervingscriteria; het niet kennen van een taal is een belangrijke hinderpaal bij de aanwerving. Zo raken veel vacatures waarvoor drietalige competenties vereist zijn niet ingevuld. In 2016 vermeldde meer dan de helft van de vacatures die Actiris ontving expliciete taalvereisten. Tevens lijkt slechts 20% van de werkgevers eentalige profielen te aanvaarden.

De specialisten zijn het erover eens dat het belangrijk is om ten minste een basis te verwerven in een vreemde taal en bij de kandidaatstelling de bereidheid te tonen om die kennis te blijven verbeteren.

60% van de werkzoekenden in Brussel heeft bovendien zijn diploma van het hoger secundair onderwijs niet behaald en blijft eentalig. Volgens Actiris beschikte in 2017 slechts een op de vijf werkzoekenden over een gemiddeld niveau in het Nederlands.

Dat kan er natuurlijk toe leiden dat er meer pendelaars worden aangeworven in het Brussels Gewest.

De indieners van dit voorstel van resolutie pleiten dus voor een versterking van het taalactiveringsbeleid voor werkzoekenden, met name door elke werkzoekende die is ingeschreven bij Actiris te verplichten een individuele computertest af te leggen om zijn kennis van het Frans en het Nederlands te evalueren. Naargelang de behaalde resultaten en de professionele doelstellingen die in overleg met de jobadviseur bepaald worden, zouden werkzoekenden verplicht kunnen worden om taallessen te volgen in korte en beroepsgerichte modules.

De indieners herinneren er evenwel aan dat het niet de bedoeling is om alle werkzoekenden naar een taalopleidingstraject te sturen, maar wel om de mogelijkheid in te voeren om een persoon op taalvlak te activeren voor zover dat gunstig is voor zijn traject naar werk.

I. Exposé introductif de M. David Leisterh, coauteur de la proposition de résolution

M. David Leisterh a tenu devant les commissaires le discours suivant :

« La présente proposition de résolution a pour but de démontrer que l’activation linguistique est une réelle opportunité pour les demandeurs d’emploi à Bruxelles dans leur trajet de mise à l’emploi.

Les besoins en la matière sont immenses et constituent un levier essentiel pour trouver un emploi. Il est donc du devoir des pouvoirs publics d’y apporter des solutions efficaces et innovantes. En effet, il ne faut plus démontrer l’atout que revêt la maîtrise de plusieurs langues sur le marché de l’emploi et ce, hormis pour quelques exceptions, pour tous les secteurs confondus et en particulier à Bruxelles.

La maîtrise d’une langue est un des premiers facteurs de recrutement ; la méconnaissance d’une langue est un obstacle majeur à l’embauche. De nombreux emplois vacants exigeant des compétences trilingues demeurent ainsi non pourvus. En 2016, plus de la moitié des offres d’emploi reçues par Actiris affichaient des exigences linguistiques explicites. Il semble aussi que seuls 20% des employeurs acceptent des profils unilingues.

Les spécialistes s’accordent pour dire qu’il est important d’acquérir au moins une base dans une langue étrangère et d’annoncer, lors d’un dépôt de candidature, sa volonté de continuer à approfondir ses connaissances.

À Bruxelles en outre, 60% des demandeurs d’emploi n’ont pas obtenu leur certificat d’enseignement secondaire supérieur (CESS) et demeurent unilingues. Selon Actiris en 2017, seul un demandeur d’emploi sur cinq dispose d’un niveau moyen en néerlandais.

Ceci peut évidemment multiplier le recours à l’embauche de navetteurs en Région bruxelloise.

Les auteurs de la proposition de résolution plaident dès lors pour un renforcement de la politique d’activation linguistique des demandeurs d’emploi, notamment en imposant à tout demandeur d’emploi inscrit auprès d’Actiris une obligation de se livrer à un test individuel informatisé en vue d’évaluer les connaissances en français et en néerlandais. En fonction des résultats obtenus et suivant les objectifs professionnels définis en concertation avec le conseiller emploi, les demandeurs d’emploi pourraient être soumis à l’obligation de suivre des cours de langue organisés en modules courts orientés métiers.

Les auteurs rappellent toutefois que l’objectif n’est pas d’orienter la totalité des demandeurs d’emploi vers un circuit d’apprentissage linguistique mais bien d’instaurer la possibilité d’activer linguistiquement une personne pour autant que cela lui soit bénéfique dans son trajet vers l’emploi.

Ten slotte is het bovengenoemde verplichtingsprincipe gebaseerd op de inschrijving van de mensen voor een taalcursus en niet op hun mate van welslagen. Het Gewest moet dus de nodige middelen vrijmaken voor het taalopleidingsaanbod en samen met de federale overheid bestraffend optreden in het kader van de controle van de actieve en passieve beschikbaarheid van de werkzoekenden.

Kortom, de indieners roepen de regering op om een ambitieus taalactiveringsbeleid in te voeren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, op basis van een gradueel meerjarenplan in fases met groepen begunstigden die prioritair worden geacht.”.

II. Algemene bespreking

De heer Sevket Temiz is verbaasd over een dergelijk voorstel omdat het het gebrek aan plaats voor talenkennis in de strijd tegen de werkloosheid in de Strategie 2025 aan de kaak stelt en de regering een formalisering voorschrijft van wat reeds wordt toegepast.

Zo moeten jonge werkzoekenden die zich bij Actiris inschrijven, sinds 2015 een taaltest op de computer afleggen en wordt elke andere werkzoekende daar over het algemeen ook voor uitgenodigd.

De algemene beleidsverklaring preciseert bovendien dat elke nieuw ingeschreven werkzoekende bij Actiris een individueel overzicht voorgesteld krijgt met betrekking tot zijn ervaring, kwalificaties... en concrete voorstellen betreffende inschakelings- en opleidingssteun. Dat overzicht voorziet onder meer in een proef voor de talenkennis en de kennis van basisinformatietoepassingen. De regering lijkt dus verder te willen gaan dan dit voorstel van resolutie.

De formalisering van de systematische verplichting van deze test lijkt de volksvertegenwoordiger bovendien vreemd omdat die ook zou worden opgelegd aan personen voor wie dat niet gerechtvaardigd is (bijvoorbeeld wie een diploma heeft waaruit de kennis van de twee talen blijkt). Wanneer de begeleiding daarentegen inhoudt dat er cursussen moeten worden gevolgd na de test, moet de werkzoekende die zich daar niet naar schikt, zich daarvoor verantwoorden, anders krijgt hij een negatieve beoordeling van zijn controleur, die dat doorgeeft aan de RVA, waaraan een sanctie wordt gekoppeld.

Voor de PS-fractie is het persoonlijke karakter van de keuze van het beroepstraject zeer belangrijk, want werk moet een bron van ontplooiing zijn en geen verplichting die uitsluitend door economische overwegingen wordt opgelegd.

De PS-fractie begrijpt evenmin dat men na de zesde staats hervorming, waarin een reeks bevoegdheden in verband met tewerkstelling werden geregionaliseerd, het federale niveau er opnieuw bij wil betrekken.

Om die redenen zal de PS-fractie het voorstel niet steunen.

Mevrouw Joëlle Maison wil natuurlijk de lovenswaardige

Enfin, le principe d'obligation précité repose sur l'inscription des personnes à des cours de langue et non sur leur niveau de réussite. Il appartiendrait donc à la Région de mobiliser les ressources nécessaires pour couvrir l'offre de formation linguistique et d'actionner le pouvoir de sanction dont elle dispose en partenariat avec l'autorité fédérale en matière de contrôle des disponibilités active et passive des demandeurs d'emploi.

En conclusion, les auteurs appellent le Gouvernement à mettre en œuvre une politique d'activation linguistique ambitieuse en Région bruxelloise qui prenne appui sur un plan pluriannuel et graduel basé sur un phasage avec des groupes de bénéficiaires réputés prioritaires. ».

II. Discussion générale

M. Sevket Temiz s'étonne d'une telle proposition en ce qu'elle dénonce le manque de place laissée à la connaissance des langues dans la lutte contre le chômage dans la Stratégie 2025 et qu'elle formule à l'attention du Gouvernement une formalisation de ce qui est déjà appliqué.

Ainsi, depuis 2015, les jeunes demandeurs d'emploi qui s'inscrivent à Actiris sont soumis à un test de langue informatisé et tout autre demandeur d'emploi y est généralement invité également.

La déclaration de politique générale précise en outre que tout nouveau demandeur d'emploi doit se faire offrir un bilan individualisé quant à ses expériences, qualifications,... et des propositions circonstanciées de soutien à l'insertion et de formation. Ce bilan prévoit notamment un examen des connaissances linguistiques et de maîtrise des outils informatiques de base. Le Gouvernement semble donc vouloir aller plus loin que la proposition de résolution.

La formalisation de l'obligation systématique de ce test semble par ailleurs étrange au député dans la mesure où elle s'imposerait à ceux aussi pour lesquels cela ne se justifierait pas (ceux dont les diplômes attesteraient par exemple la maîtrise des deux langues). Par contre, lorsque l'accompagnement inclut de suivre des cours suite au test, le chercheur d'emploi qui ne s'y plie pas, doit s'en justifier, sous peine d'appréciation négative par son contrôleur qui la communique à l'ONEM, avec sanction à la clé.

Le groupe PS est très attentif au caractère personnel du choix du parcours professionnel car le travail doit être une source d'épanouissement et non une contrainte dictée par des considérations exclusivement économiques.

Le groupe PS ne comprend pas non plus que suite à la sixième réforme de l'État qui a régionalisé une série de compétences ayant trait à la mise à l'emploi, on veuille faire revenir le niveau fédéral dans la danse.

Pour ces raisons, le groupe PS ne soutiendra pas cette proposition.

Mme Joëlle Maison n'entend évidemment pas remettre

doelen van dit voorstel van resolutie niet in twijfel trekken, noch de vaststelling dat veel werkzoekenden een gebrekkige talenkennis hebben.

Toch vindt de volksvertegenwoordigster het jammer dat de indieners van het voorstel verwijzen naar een studie uit 2006, terwijl er recentere analyses bestaan, dat zij pleiten voor een uitbreiding van het Brulingua-project, wat nochtans is gebeurd tijdens de vorige zittingsperiode, dat zij nog de Strategie 2025 vermelden, terwijl de Strategie 2030 in een specifieke inspanning voor het leren van talen voorziet.

De DéFI-fractie staat dus zeer sceptisch tegenover het voorstel van resolutie.

De heer Gilles Verstraeten stelt eveneens vast dat de gegevens konden worden aangepast, maar vindt toch dat het voorstel in de goede richting gaat, want talen spelen een zeer belangrijke rol op de arbeidsmarkt in Brussel. Wie de twee officiële talen spreekt in Brussel, heeft daadwerkelijk weinig kans om zonder werk te vallen.

De spreker ontkent de rol van Actiris op dit vlak of de aanpak van het probleem via de Strategie 2030 niet, maar stelt toch vast dat het besproken voorstel innovatief is in die zin dat het een verplichting wil invoeren voor wie de twee landstalen nog niet voldoende zou kennen en op die manier bijdraagt aan de versterking van de Brusselse arbeidsmarkt en de interregionale mobiliteit, die des te belangrijker is omdat de Brusselse rand vaak een tekort aan werkkrachten heeft.

Om die redenen zal de N-VA-fractie het voorstel van resolutie steunen.

Mevrouw Farida Tahar is verbaasd dat de MR-fractie niet vraagt om de behandeling van dit voorstel uit te stellen, aangezien de gegevens waarop het gebaseerd is, moeten worden bijgewerkt.

Hoewel de Ecolo-fractie geenszins gekant is tegen het aanmoedigen van werkzoekenden om taalcurssussen te volgen, is zij van mening dat op dat gebied vooral de actieve structuren moeten worden versterkt, die soms te weinig middelen hebben.

De spreekster is echter gekant tegen het dwingende karakter van de bepaling en is verbaasd dat een fractie die zo bekommerd is om de individuele vrijheden, een dergelijke verplichting wil invoeren.

Om die redenen zal de Ecolo-fractie tegen het voorstel stemmen.

De heer Francis Dagrín herinnert eraan dat de bevolking een ander beleid wil dan het beleid dat de federale overheid tot nu toe heeft gevoerd en dat geleid heeft tot veel uitsluitingen van de werkloosheidsuitkering, die een aanzienlijke verschuiving naar het leefloon van de OCMW's hebben veroorzaakt en een verschuiving naar het fenomeen van de NEET's, met meer armoede tot gevolg.

De PTB-fractie beschouwt tweetaligheid uiteraard als een

en cause les objectifs vertueux de la proposition de résolution ni le constat des carences linguistiques de nombreux chercheurs d'emploi.

La députée déplore toutefois le fait que les auteurs de la proposition se réfèrent à une étude datant de 2006 alors qu'il existe des analyses plus récentes, qu'ils prônent une extension du projet Brulingua qui a pourtant eu lieu sous la précédente législature, qu'ils évoquent encore la Stratégie 2025 alors que la Stratégie 2030 prévoit un chantier spécifique à l'apprentissage des langues.

Le groupe DéFI s'avoue dès lors très sceptique quant à la proposition de résolution.

M. Gilles Verstraeten constate également que les données auraient pu être adaptées mais estime néanmoins que la proposition va dans le bon sens tant les langues jouent un rôle important sur le marché du travail à Bruxelles. Quelqu'un qui parle les deux langues officielles à Bruxelles a effectivement peu de chance de se retrouver au chômage.

L'intervenant ne nie pas le rôle d'Actiris en la matière ou la prise en charge du problème à travers la Stratégie 2030 mais constate néanmoins que la proposition en discussion innove en ce qu'elle vise à instaurer une obligation pour ceux qui ne maîtriseraient pas suffisamment les deux langues nationales et contribue ainsi à renforcer le marché de l'emploi bruxellois et la mobilité interrégionale, d'autant plus importante que la périphérie bruxelloise manque souvent de main-d'œuvre.

Pour ces raisons, le groupe N-VA soutiendra la proposition de résolution.

Mme Farida Tahar s'étonne que le groupe MR ne demande pas le report de l'examen de cette proposition tant les données sur lesquelles elle se base doivent être actualisées.

Par ailleurs, si le groupe Ecolo ne s'oppose en aucun cas à ce qu'on encourage les demandeurs d'emploi à suivre des cours de langue, il estime qu'il faut surtout renforcer les structures actives en la matière et qui parfois manquent de moyens.

L'intervenante s'oppose par ailleurs au caractère contraignant de la disposition et s'étonne qu'un groupe, si soucieux des libertés individuelles, veuille instaurer une telle obligation.

Pour ces raisons, le groupe Ecolo s'opposera à la proposition.

M. Francis Dagrín rappelle que la population veut une autre politique que celle menée jusqu'ici par le pouvoir fédéral et qui a abouti à nombre d'exclusions du chômage, causant un transfert important vers les revenus d'insertion des CPAS et le glissement vers le phénomène des NEETs, accentuant dès lors la pauvreté.

Le groupe PTB considère évidemment que le

troef, maar verzet zich tegen dit idee om een nieuwe mogelijkheid te bieden om werklozen te bestraffen. De beste manier om tweetaligheid te bevorderen is volgens haar door te investeren in integratiescholen vanaf zeer jonge leeftijd. Actiris beschikt overigens over voldoende instrumenten om onvoldoende opgeleide werklozen te helpen.

De PTB-fractie zal dus ook tegen dit voorstel stemmen.

Mevrouw Véronique Lefrancq is verbaasd over het feit dat de indieners geen rekening hebben gehouden met de ontwikkeling van de kwestie.

De cdH-fractie deelt uiteraard de bekommernis om de tweetaligheid van de werkzoekenden aan te moedigen en de vaststelling van een aantal tekortkomingen op dat vlak, maar kan, met het oog op het dwingende karakter van de bepaling en het feit dat de overwogen sancties niet worden gepreciseerd, het voorstel niet steunen.

Mevrouw Soetkin Hoessen sluit zich in naam van haar fractie aan bij de opmerkingen van de Ecolo-fractie.

*
* *

De heer David Leisterh ontkent niet dat de tekst bijgewerkt had kunnen worden, hoewel hij in zijn inleiding erop heeft gelet de cijfers te updaten om een parallel te maken met de cijfers die in het oorspronkelijke document worden vermeld. Uit die parallel blijkt echter dat de resultaten van de initiatieven die sindsdien op dat vlak zijn genomen, niet erg overtuigend zijn.

De volksvertegenwoordiger is ook van mening dat de bestaande structuren versterkt moeten worden, maar merkt op dat die bekommernis helaas niet werd aangehaald tijdens de begrotingsbesprekingen.

Het idee van het voorstel van resolutie is om een intentieverklaring van de regering te verkrijgen, waarin zij haar vurige wens herhaalt dat degenen die een baan zoeken nog meer worden ondersteund in het leren van talen.

III. Bespreking van de consideransen en de streepjes van het verzoekend gedeelte

Consideransen

De consideransen lokken geen enkele commentaar uit.

Stemming

De consideransen worden verworpen met 10 stemmen tegen 3, bij 1 onthouding.

Streepjes van het verzoekend gedeelte

De streepjes van het verzoekend gedeelte lokken geen

bilinguisme est un atout mais s'oppose à cette idée de donner une nouvelle possibilité de sanctionner les chômeurs. La meilleure façon de promouvoir le bilinguisme est selon lui d'investir dans les écoles d'insertion dès le plus jeune âge. Actiris dispose par ailleurs de suffisamment d'outils pour aider les chômeurs en carence de formation.

Le groupe PTB s'opposera donc lui aussi à la proposition.

Mme Véronique Lefrancq s'étonne du fait que les auteurs n'ont pas tenu compte de l'évolution de la question.

Le groupe cdH partage évidemment le souci d'encourager le bilinguisme des demandeurs d'emploi et le constat de certains manquements en la matière mais, au vu du caractère contraignant de la disposition et du fait que les sanctions envisagées ne sont pas précisées, il ne peut soutenir la proposition.

Mme Soetkin Hoessen se rallie au nom de son groupe aux observations du groupe Ecolo.

*
* *

M. David Leisterh ne nie pas que le texte aurait pu être actualisé, quoiqu'il ait, dans son introduction, pris soin de mettre les chiffres à jour de manière à pouvoir dresser un parallèle avec les chiffres mentionnés dans le document initial. Or, de ce parallèle, il ressort que les résultats des initiatives prises en la matière depuis lors peinent à convaincre.

Le député estime lui aussi qu'il faut renforcer les structures existantes mais relève que ce souci n'a malheureusement pas été évoqué lors des discussions budgétaires.

L'idée de la proposition de résolution est d'obtenir une déclaration d'intentions du Gouvernement, que ce dernier rappelle sa volonté farouche que celles et ceux qui cherchent en emploi soient encore davantage soutenus dans l'apprentissage des langues.

III. Discussion des considérants et des tirets du dispositif

Considérants

Les considérants ne suscitent aucun commentaire.

Vote

Les considérants sont rejetés par 10 voix contre 3 et 1 abstention.

Tirets du dispositif

Les tirets du dispositif ne suscitent aucun commentaire.

enkele commentaar uit.

Stemming

De streepjes van het verzoekend gedeelte worden verworpen met 10 stemmen tegen 3, bij 1 onthouding.

IV. Stemming over het geheel van het voorstel van resolutie

Het voorstel van resolutie wordt in zijn geheel verworpen met 10 stemmen tegen 3, bij 1 onthouding.

– *Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.*

De Rapporteur

Farida TAHAR

De Voorzitter

Michaël VOSSAERT

Vote

Les tirets du dispositif sont rejetés par 10 voix contre 3 et 1 abstention.

IV. Vote sur l'ensemble de la proposition de résolution

La proposition de résolution dans son ensemble est rejetée par 10 voix contre 3 et 1 abstention.

– *Confiance est faite à la rapporteuse pour la rédaction du rapport.*

La Rapporteuse

Farida TAHAR

Le Président

Michaël VOSSAERT